

Nr 500

Av herr **Franzon**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående television.*

Utgångspunkten för varje ekonomiskt bärkraftig televisionstjänst måste vara en programproduktion av tillräcklig omfattning. Publiken måste vara övertygad om att den får rimligt utbyte av en dyrbar televisionsmottagare och en årlig licensavgift. Denna synpunkt förefaller icke att ha beaktats i Kungl. Maj:ts proposition nr 90 till riksdagen angående television. Departementschefen utgår här från en programtid under nästa budgetår av mycket begränsad omfattning, ca en timme per kväll, men föreslår icke förty en hög licensavgift, 25 kronor för andra halvåret 1956 och 25 kronor för ett-
vart av de två första kvartalen 1957.

Det kan ifrågasättas om den föreslagna avgiften är skälig med hänsyn till den korta programtiden. Det finns anledning att befara att denna kraftiga avgiftsbeläggning kommer att verka hämmande på allmänhetens intresse för televisionen så länge programtiden har den blygsamma omfattning som föreslagits i propositionen. En längre programtid måste bedömas vara ytterst önskvärd för att allmänhetens intresse för televisionen skall vidmakthållas och ökas.

Varken i televisionsutredningens betänkande eller i statsrådets proposition till riksdagen har den möjligheten beaktats att man genom ett svensk-danskt samarbete i fråga om televisionsprogramproduktionen skulle kunna åstadkomma en i båda länderna högeligen önskvärd ökad omfattning av programtidens längd. Det måste bedömas som synnerligen angeläget att denna möjlighet ingående undersökes, då det kan förutses att betydande fördelar skulle ernås med ett sådant arrangemang.

Den samordnade programverksamheten skulle kunna tänkas gå ut på att Köpenhamn gör TV-program exempelvis kl. 18.00—19.00 och Stockholm kl. 19.00—20.00; båda programmen skulle då gå ut över såväl de danska som de svenska televisionssändarna. Det skulle betyda en programtid av två eller kanske t. o. m. tre timmar per kväll. Därmed skulle televisionspubliken anse sig få rimligt utbyte av sin mottagare och av den licensavgift som skall erläggas. Även om inte hela danska programmet skulle gå över svenska nätet och vice versa skulle under alla omständigheter en väsentlig ökning av programvolymen uppnås i båda länderna, vilket säkerligen skulle uppskattas av båda ländernas TV-publik.

Ett samarbete i fråga om de båda ländernas programproduktion förutsätter en programledning mellan Stockholm och Köpenhamn. En sådan programledning, som samtidigt skulle ge anslutning till det europeiska televisionsnätet, bör — om intresse för programutbyte finnes på danskt håll — med hänsyn till omständigheterna komma till stånd snarast möjligt. Det synes därför lämpligt att den utföres som en provisorisk förbindelse, uppbyggd av provisoriskt uppkopplade radiolänkar.

Ett förslag till en lämplig sträckning av ifrågavarande programförbindelse ges i kartan i bil. 1. Man kan tänka sig att använda enbart mikrovågslänkar med sammanlagt 14 utrustningar, eventuellt med radiolänkar på kanal 13 för de längre hoppen Köpenhamn—Hallandsåsen, Hallandsåsen—Varberg (Grimeton), Hökensås—Motala och Motala—Kolmården. Ett annat alternativ är att liksom i Italien ta till metervågslänkar för de stora »hoppen» (150 km) Köpenhamn—Varberg (Grimeton)—Hökensås—Kolmården—Nacka. (Bil. 2)

Om man i anslutning till den föreslagna programledningen Köpenhamn—Stockholm anordnar fem televisionssändare med den placering som antydes i bil. 1 skulle dessa tillsammans med de befintliga televisionssändarna i Stockholm och Göteborg ge goda mottagningsmöjligheter för television i stora delar av Syd- och Mellansverige.

De tre i direkt anslutning till programledningen anordnade televisionssändarna kunde förslagsvis byggas upp en på Hallandsåsen, en på Hökensås och en på Kolmården. Genom att man på dessa platser har 200—300 m höjd över havet kan man med mycket enkel antennutrustning få högst betydande räckvidder. Av de återstående två televisionssändarna bör förslagsvis en anordnas på Kilsbergen i Närke och en i Hörby i Skåne. Programmet till dessa skulle överföras genom »ballempfang». Den befintliga televisionssändaren i Göteborg skulle anslutas genom en mikrovågslänk mellan Varberg (Grimeton) och Göteborg. För det fall att metervågslänkar utnyttjas på sträckan Köpenhamn—Varberg (Grimeton) skulle en mikrovågslänk erfordras mellan Varberg (Grimeton) och den provisoriska televisionssändaren på Hallandsåsen.

Skulle intresse från danskt håll icke föreligga för ett utbyte av televisionsprogram, kan den ovan skisserade provisoriska radiolänken med uteslutande av delen Hallandsåsen—Köpenhamn utnyttjas enbart för distributionen av det i Stockholm producerade televisionsprogrammet till de föreslagna fem provisoriska televisionssändarna samt till den befintliga televisionssändaren i Göteborg.

Med de antydda televisionssändarna anordnade i anslutning till den föreslagna provisoriska programledningen Stockholm—Köpenhamn alternativt Stockholm—Hallandsåsen med anslutning Varberg (Grimeton) — Göteborg skulle en god täckning av stora delar av de mest tätbefolkade områdena av

Sverige snabbt kunna åvägabringas. Göres utbyggnaden med provisoriska antenner och stationsbyggnader, vilket även torde vara nödvändigt med hänsyn till den framtida utbyggnaden av det svenska televisionsnätet, bör kostnaderna bli relativt obetydliga. En sådan utbyggnad av det svenska televisionsnätet med provisoriska utrustningar skulle göra det möjligt att för relativt låg kostnad under ett antal år av försöksdrift få prövat om det över huvud taget finns förutsättningar för införandet av en riksomfattande television i Sverige. En realistisk bedömning av denna fråga kan knappast ske så länge televisionsnätet är utbyggt att omfatta enbart stockholmsområdet. Det synes därför jämväl ur denna synpunkt väl motiverat att de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för en snabb uppbyggnad av den här skisserade provisoriska programförbindelsen Stockholm—Köpenhamn alternativt Stockholm—Hallandsåsen med avgrening Varberg (Grimeton)—Göteborg samt de till denna knutna provisoriska televisionssändarna närmare utredes.

Med stöd av det anförda hemställas,

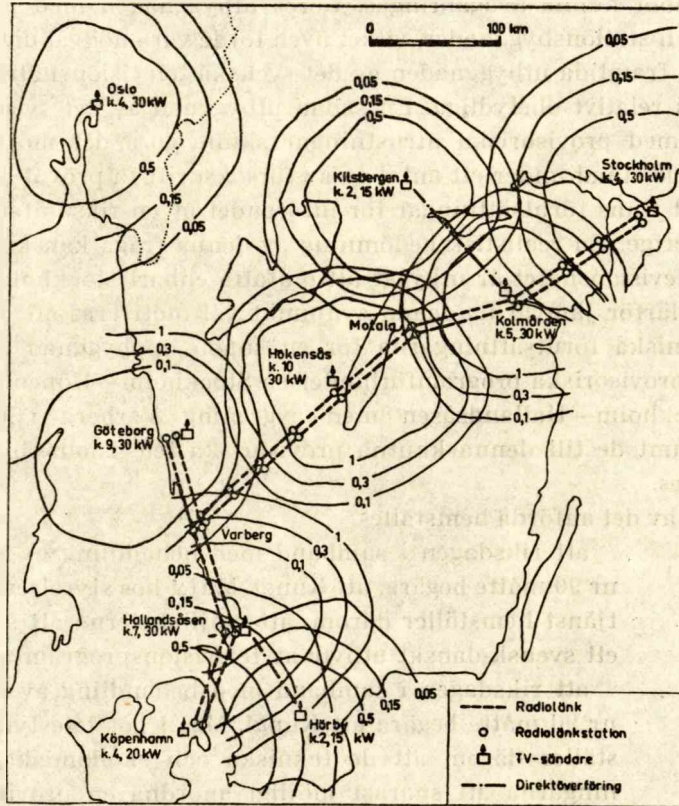
att riksdagen i samband med behandling av proposition nr 90 måtte begära, att Kungl. Maj:t hos styrelsen för Radiotjänst hemställer därom, att möjligheterna att åvägabringa ett svensk-danskt utbyte av televisionsprogram undersökes,

att riksdagen i samband med behandling av proposition nr 90 måtte begära att Kungl. Maj:t hos telestyrelsen hemställer därom att de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att snarast möjligt anordna en provisorisk programledning mellan Stockholm och Köpenhamn med avgrening Varberg (Grimeton)—Göteborg, alternativt Stockholm—Göteborg med avgrening Varberg (Grimeton)—Hallandsåsen undersökes och att de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att i anslutning till den provisoriska programledningen på lämpliga höjdsträckningar uppföra ett antal provisoriska televisionssändare utredes.

Stockholm den 20 mars 1956

L. Franzon

Bilaga 1

Bilaga 2

